

Openbaar Lichaam gemeenschappelijke regeling
Omgevingsdienst Regio Nijmegen
t.a.v. de heer XXXXX

Sector Brandweer
Team Omgevingsveiligheid
Postbus 1120
6501 BC Nijmegen

Datum: 23 november 2023
Kenmerk: 863664
SWF

Contactpersoon
XXXXX
XXXXX
XXXXX@vrgz.nl

Betreft: Advies EV verplaatsing Antargaz,
Wijchenseweg 4 Nijmegen
Zaaknummer: 2023-007768
Externe
referentie

Geachte heer XXXXX,

U heeft de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid gevraagd om een advies te geven over de voorgenomen verplaatsing van het bedrijf Antargaz B.V. naar de locatie Wijchenseweg 4 te Nijmegen. In deze brief treft u ons advies aan. De inhoud mag u lezen als een advies voor een optimalisering van veiligheidsaspecten. Daar waar harde wettelijke normen in het geding zijn, zal daar expliciet op worden gewezen.

Het plan

Het plan omvat de verplaatsing van het bedrijf Antargaz B.V. naar een potentieel nieuwe locatie aan de Wijchenseweg 4 te Nijmegen. Zowel het plan als de routeringsroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen hebben we meegenomen in deze beoordeling. Daarnaast heeft er op maandag 6 november 2023 tussen de gemeente Nijmegen, de ODRN en de VRGZ een vooroverleg plaatsgevonden. Daarbij is aangegeven dat de verbeelding met de contouren nog indicatief is en dat de maximale contouren uit de huidige omgevingsvergunning gevisualiseerd zijn. Er is geen mogelijkheid om de doorzet of omvang te vergroten waardoor de maximale contouren zichtbaar gemaakt zijn op de verbeelding.

Beoordeling

In onderstaande paragrafen gaan we nader in op planlocatie in relatie tot risicobronnen die invloed hebben op het plangebied. Vervolgens wordt nader ingegaan op het plangebied als potentiële risicoveroorzaker.

Planlocatie als risico-ontvanger

In de nabijheid van de planlocatie zijn de volgende relevante risicobronnen aanwezig (bron: *Risicoregister Gevaarlijke Stoffen/Risicokaart, Provinciale signaleringskaart, scenarioboek Externe Veiligheid*).

De planlocatie ligt:

- Binnen het invloedsgebied van een basisnetroute spoor, het spoortracé Nijmegen – 's Hertogenbosch;

- Binnen het invloedsgebied van een basisnetroute weg de Rijksweg A73;
- Binnen het invloedsgebied van een gemeentelijke routeringsroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Wijchenseweg.

Spoortracé Nijmegen - 's Hertogenbosch

De planlocatie ligt binnen de 200 meter zone van het spoortracé Nijmegen - 's Hertogenbosch, een route voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor. De planlocatie ligt tevens binnen de 100% letaalzone. De afstand tussen de reeds aanwezige of geprojecteerde beperkt kwetsbare objecten bedraagt tussen de 30 en 200 meter.

In dit geval zijn er 2 maatgevende scenario's:

- Scenario 1: Een ongeval met een spoorketelwagon met een brandbaar gas, waardoor tot vloeistof verdicht gas explodeert (dit scenario reikt qua affect tot circa 200 meter van het buitenste spoor);
- Scenario 2: Een ongeval met een spoorketelwagon waarbij toxische gassen of vloeistoffen vrijkomen (dit incident reikt qua effect tot circa 1500 meter);

Zelfredzaamheid

Voor beide scenario's geldt dat de kans van optreden uiterst klein is, maar het potentiële effect groot. Een ongeval met gevaarlijke stoffen ter hoogte van deze locatie kan leiden tot grote aantallen doden en gewonden, zowel binnen in een gebouw als daar buiten.

Bij het optreden van scenario 1 geldt dat de populatie het beste binnen een gebouw kan schuilen. Het is denkbaar dat (een gedeelte) van het gebouw na enige tijd mee zou kunnen ontbranden. Voldoende ontvluchtingsmogelijkheden van (haaks) de bron af, zijn hierbij noodzakelijk.

Bij het optreden van scenario 2 geldt eveneens dat de populatie het beste in het gebouw kan schuilen. Het toepassen van centraal afschakelbare ventilatie kan de tijdsduur die men binnen veilig kan verblijven vergroten. Indien het niet meer mogelijk is om binnen te verblijven, dient men bovenwinds te ontvluchten.

Voor beide scenario's adviseren wij op te nemen in het bedrijfsnoodplan van het bedrijf. Deze dienen tevens periodiek beoefend te worden.

Bestrijdbaarheid

Voor beide scenario's geldt dat de brandweer zich in eerste instantie zich zal gaan richten op het brongebied om te voorkomen dat het incident met de spoorketelwagon escaleert. Daarvoor is bluswater nodig. Dit geldt eveneens voor de bedrijfsactiviteiten op het terrein alsmede het bouwwerk dat gerealiseerd gaat worden. Voor bluswatervoorziening zien we graag t.z.t. een schetsontwerp tegemoet, waarbij zowel de capaciteit alsmede de locatie in vermeld wordt. Ook de bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten (toegangen en terreinindeling) zien wij graag ter beoordeling tegemoet.

Rijksweg A73

Het plangebied ligt op enige afstand van de rijksweg A73, maar buiten de 200 meter zone van deze weg. Hiermee blijft het toxische scenario relevant. De kans is dusdanig gering dat de ODRN een standaard verantwoordingstekst voor het groepsrisico heeft opgesteld inzake het Besluit externe veiligheid transportroutes. De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid gaat akkoord met het toepassen van de verantwoordingstekst vanwege het vervoer van gevaarlijke (toxische) stoffen over de rijksweg A73.

Routeringsroute van de gemeente Nijmegen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg

De gemeente Nijmegen heeft in haar beleidsvisie externe veiligheid Nijmegen (2014) een routeringsroute vastgesteld voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Direct nabij de planlocatie ligt de Wijchenseweg die is aangeduid als routeringsroute voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het overgrote gedeelte van de transportactiviteiten wordt door Antargaz B.V. veroorzaakt.

Vanwege de huidige locatie van Antargaz B.V. op het bedrijventerrein Winkelsteeg is er een routeringsroute naar onder andere deze locatie. Met name de vervoersbewegingen van de GF3-stoffen (brandbaar gas zoals propaan) vinden structureel plaats over deze routeringsroute. De

beoogde ontwikkeling van woningbouw op de winkelsteeg zorgt na realisatie voor een overschrijding van het groepsrisico, met name vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen van Antargaz B.V.. Het vervoer naar de twee andere bedrijven (NXP Semiconductors Netherlands B.V. en LPG tankstation Shell Grootstal) is substantieel lager.

Door de beoogde verplaatsing van Antargaz B.V.. zullen er veel minder transportbewegingen plaatsvinden door de stedelijke omgeving naar de Winkelsteeg waardoor het groepsrisico verderop rondom deze route verder afneemt. De beoogde locatie ligt veel gunstiger en ontsluit vrijwel direct aan de hoofdwegenstructuur waardoor er slecht over een korte afstand gebruik gemaakt hoeft te worden van de routeringsroute.

Planlocatie als potentiële risicoveroorzaker

Op de planlocatie wordt een Bevi locatie beoogd. Om dit mogelijk te maken zal de PR 10-⁶ risicocontour invloed gaan uitoefenen op omliggende percelen. Zoals in het document aangegeven zal de PR 10-⁶ risicocontour over een het perceel kadastraal bekend als 4093 vallen. Op dit perceel is een zoutopslag gevestigd. Dit beperkt kwetsbare object wordt alleen gebruikt voor dit doel en de bezettingsgraad van medewerkers die hier verblijven is laag. Er bevinden zich geen permanente werkplekken in de opslaglocatie.

Het andere perceel waarover de PR 10-⁶ risicocontour van de planlocatie komt te liggen is de locatie van de rijschool met kantoor. De risicocontour valt hier niet over het bouwwerk zelf, maar wel over het terrein. Als maatregel wordt er een beperking opgelegd dat er geen nieuwe (zeer-, beperkt-) kwetsbare objecten gerealiseerd kunnen worden binnen het plangebied.

De ODRN heeft een concept berekening gemaakt om een indicatief beeld te krijgen van het groepsrisico als gevolg van de bedrijfsactiviteiten die ontplooit worden binnen het plangebied. Het is indicatief omdat nog niet duidelijk is waar de risicobronnen in het plangebied gepositioneerd zullen worden. Uit de concept berekeningen blijkt dat het groepsrisico onder de oriëntatiewaarde blijft, waardoor een beperkte verantwoording noodzakelijk is.

Na het vaststellen van de definitieve terreinindeling zal bij de vergunningaanvraag een berekening inclusief verantwoording van het groepsrisico moeten worden toegevoegd en ter beoordeling aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid worden voorgelegd.

Scenario's

Voor de stalling van een propaan tankwagen zijn de ongevalsscenario's relatief beperkt. Het grootste gevaar is een brand op het terrein of in de tankauto ontstaat waarbij het propaan betrokken raakt. Als dat zo is, kan er ontploffingsgevaar (zgn 'Bleve'¹; een ontploffing van een gastank(wagen)) ontstaan. Andere scenario's zijn een wolkbrand of fakkelbrand.

Naar mate de brandduur / straling toeneemt zal de kans op een Bleve ook toenemen.

Voor dit scenario geldt dat de kans op optreden zeer klein is. Als het incident zich toch voordoet dan zijn de consequenties mogelijk zeer groot.

Beheersmaatregelen

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid komt graag vroegtijdig in gesprek met de gemeente en het bedrijf om mee te denken over de beheersmaatregelen (bron- en effect gericht) die toegepast kunnen worden. De verplaatsing zorgt ook voor mogelijkheid om de best beschikbare technieken toe te passen zodat de kans op een incident, alsmede de effecten hiervan kunnen worden verminderd.

De mogelijkheden voor de rampenbestrijding zijn naar verwachting voldoende indien lossende LPG-tankwagens zijn voorzien van een hittewerende bekleding. In dat geval zal het maatgevende scenario pas optreden na minimaal 75 minuten, hetgeen het handelingsperspectief vergroot voor de hulpdiensten om een zogenaamde warme BLEVE te voorkomen. Bovendien levert het tijdswinst op voor de ontruiming van de omgeving bij een dreiging van dit scenario. Echter door andere inzichten (Purmerend Arrest) is het niet afdwingbaar om gecoate tankwagens, die Bleve resistent zijn, te

¹ Boiling liquid expanding vapour explosion: explosie van een door druk tot vloeistof verdicht gas

vereisen. Om de kans op een Blevé te verminderen is een stalling van de propaan tankwagens onder een water-deluge systeem een systeem dat serieus overwogen dient te worden. Ook de terreininrichting, de bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten en de bluswatervoorzieningen dient nog nader uitgewerkt te worden.

Bestrijdbaarheid

Afhankelijk van de gekozen beheersmaatregelen (bron- en effect gericht) zal de brandweer zich in beginsel richten op de koeling van de tankwagens om de kans van optreden te minimaliseren. Bij een definitieve inrichtingstekening zal er een toetsing op bluswatervoorziening moeten plaatsvinden. De beoordeling van bluswatervoorziening zal gedaan worden door middel van de 'handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid' van Brandweer Nederland.

Zelfredzaamheid

Het plangebied biedt twee mogelijkheden om van het terrein af te ontluchten. De ontluchting van de personen in het plangebied moet voorafgaand aan het maatgevend scenario plaatsvinden. Tijdens het optreden van een maatgevend scenario dit niet meer mogelijk omdat de stalingsbelasting te hoog is.

Om de personen in het plangebied en in de directe omgeving te waarschuwen bij een dreigend maatgevend scenario zoals een Blevé adviseren wij om een akoestisch signaal (sirene) op het terrein te plaatsen die handmatig geactiveerd kan worden.

Conclusie

Op basis van de aangeleverde documenten voor het bestemmingsplan verplaatsing Antargaz B.V. naar de Wijchenseweg 4 te Nijmegen te hebben wij het volgende geconstateerd:

- *Tekstueel: In het "Document Bestemmingsplan Wijchenseweg 4 paragraaf 4.6." wordt gesproken van het spoor van Nijmegen naar Arnhem, dit moet zijn van Nijmegen naar 's Hertogenbosch;*
- *Voor het document zijn we ervan uit gegaan dat het beoogde nieuwe bedrijfsgebouw qua afstand dusdanig gepositioneerd wordt dat deze op grote afstand van de risicobronnen wordt geplaatst en dat er voldoende ontluchtingsmogelijkheden van de risicobronnen af worden gerealiseerd;*
- *In het bedrijfsgebouw dient een centraal handmatig afschakelbaar ventilatiesysteem te worden toegepast;*
- *Voor de bereikbaarheid voor hulpverleningsdiensten en bluswatervoorziening op het terrein zien we graag een nader uitgewerkt plan ter beoordeling tegemoet.*
- *De EV-scenario's (invloeden van buitenaf) dienen opgenomen te worden in het BHV-plan en periodiek te worden beoefend;*
- *De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid gaat akkoord met het toepassen van de standaard verantwoordingstekst vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Rijksweg A73.*
- *De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid adviseert om een akoestisch signaal op het terrein te plaatsen om personen op het terrein en in de directe omgeving te waarschuwen bij een dreigende Blevé;*
- *De Veiligheidsregio wil graag vroegtijdig betrokken raken bij de ontwikkelingen rondom de verplaatsing van Antargaz B.V. Dit om onder meer te kunnen adviseren op de bron- en effectmaatregelen.*

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid staat positief tegenover de beoogde verplaatsing van Antargaz B.V.. Dit omdat het verplaatsen gunstiger is voor het groepsrisico indien er een woongebied nabij de locatie Winkelsteeg wordt toegevoegd. Daarnaast zal de afstand van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de gemeentelijke routeringsroute afnemen.

De door ons voorgestelde maatregelen zoals in deze brief zijn opgesomd zijn echter niet limitatief. Er zijn nog een aantal gegevens onbekend. Er dienen nog documenten aangeleverd te worden voor een concluderende beoordeling. Daarna zal een volledig pakket aan beheersmaatregelen afgestemd en beoordeeld moeten worden.

Vragen en informatie?

Heeft u vragen over deze brief? Neemt u dan gerust contact op met bovenvermelde contactpersoon.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid,

Deze brief is digitaal aangemaakt en daarom niet persoonlijk ondertekend.

BIJLAGE 1 - Overzicht beoordeelde documenten

	Titel	Identificatie	Wijzigingsdatum	Documenttype
	Contouren kavels	D2023-10-003356-DS	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Contouren kavels	D2023-10-003356-B1	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003352-DS	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003352-B1	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003351-DS	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003351-B1	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003337-DS	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003337-B1	7 november 2023	Aanvullende informatie
	Advies EV paragraaf	D2023-10-003035-DS	7 november 2023	Adviesaanvraag
	Advies EV paragraaf	D2023-10-003035-B2	7 november 2023	Adviesaanvraag
	Advies EV paragraaf	D2023-10-003035-B1	7 november 2023	Adviesaanvraag
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003003-DS	7 november 2023	Adviesaanvraag
	Advies EV verplaatsing Antargaz, Wijchenseweg 4 Nijmegen	D2023-10-003003-B1	7 november 2023	Adviesaanvraag
	OV - Externe veiligheid	D2023-00000667	14 november 2023	Brief
	Audittrail uit conversie	2023-007768- 11-11-2023	8 november 2023	Audit trail